

Energimarknadsrapport olja, gas, kol

Läget på olje-, gas- och kolmarknaderna

Vecka 42, 2015

Elin Akinci
Alexander Meijer
Samuel Ciszuk
Shafagh Elhami
Analysavdelningen

Kontakt: energimarknadsrapport-oljagaskol@energimyndigheten.se

Sammanfattning

Trots att den nordamerikanska lagerrapporten visade på en stark ökning i landets kommersiella lager under förra veckan så gick månadskontraktet på Nordsjöoljan Brent upp över 50 dollar/fatet under veckans handel. Priserna gick upp till följd av att den nordamerikanska råoljaproduktionen visar på en fortsatt nedåtgående trend.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- Rysk tullsänkning fördröjs och landets oljeproduktion slår rekord
- E:ON säljer norska olje- och gastillgångar
- Svenska Petroleum säljer norsk verksamhet till Det Norske Oljeselskap
- IEA förväntar sig en återgång till långsammare efterfrågetillväxt
- Frankrike överväger att avskaffa skattefördelar för diesel

Ett utökat utbud fick de europeiska hubbpriserna att gå ned under förra veckan. De ryska leveranserna till Europa gick upp med 0,2 miljarder kubikmeter i jämförelse med föregående vecka, då den ryska exporten till Ukraina återupptogs. Även fast samtliga hubbpriser gick ned så har temperaturerna på kontinenten blivit kallare, vilket har fått efterfrågan att gå upp. Injiceringen av gas i europeiska lager sjönk under veckan och bland många europeiska hubbar så togs gas ut ur lager i syfte att kunna möta den ökade efterfrågan.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- Wintershall och Gazprom genomför tillgångsbyte
- Gasproduktionen från Groningen skärs ned ytterligare
- Låg global ekonomisk tillväxt väntas ge mindre efterfrågan på LNG
- Avtal undertecknat om ny gasledning mellan Polen och Litauen

Europiska kolpriser såg en viss prisökning under oktobers första vecka, för att sedan falla tillbaka något under den senaste veckan, där månadskontraktet på API2 handlats för prisnivåer omkring 52 dollar per ton.

Priset på utsläppsrätter inom ETS har de två senaste veckorna fortsatt sin stigande trend och priset ligger nu på den högsta nivån på cirka tre år. Decemberkontraktet för 2015 stängde i fredags på 8,39 euro per ton koldioxid.

Innehåll

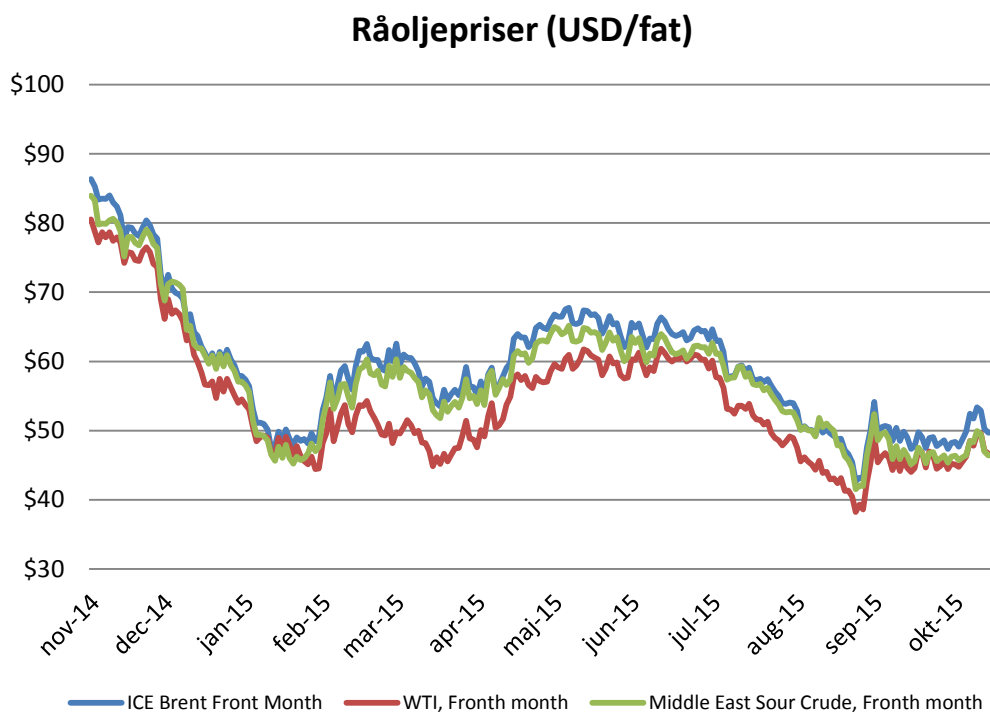
Oljemarknader	3
Nyheter i korthet: Olja	4
Naturgasmarknader	8
Nyheter i korthet: Naturgas	10
Kolmarknader	13
Utsläppsrätter	14

Oljemarknader

Trots att den nordamerikanska lagerrapporten visade på en stark ökning i landets kommersiella lager under förra veckan så gick månadskontraktet på Nordsjöoljan Brent upp över 50 dollar/fatet under veckans handel. När lagerrapporten släpptes i förra veckan så reagerade dock samtliga referenspriser med att gå ned under en kort period, då lagervolymererna var betydligt högre än vad marknaden förväntade sig. Priserna gick dock upp igen till följd av att den nordamerikanska råoljeproduktionen visar på en fortsatt nedåtgående trend.

De nordamerikanska kommersiella råoljelagren ökade med 7,6 miljoner fat vecka/vecka vilket analytiker menar främst har drivits av import. Den nordamerikanska råoljeproduktionen ligger för närvarande på 9,6 miljoner fat/dag och fortsätter att gå nedåt.

Samtliga referenspriser gick dock ned under måndagens handel till följd av att Kinas BNP resultat för kvartal 3 publicerades. De visade en svagare än förväntad industriproduktion i landet vilket ökade oron för den framtida efterfrågan på råolja.

Källa: Montel

Nyheter i korthet: Olja

Rysk tullsänkning fördröjs och landets oljeproduktion slår rekord

Produktion/politik: Som väntat (se föregående marknadsrapport) så beslutade Rysslands regering den 8 oktober att bordlägga en tidigare planerad tullsänkning för råoljeexporten. Beslutet kom efter att finansministeriets tidigare planer på en höjning av den så kallade extraktionsskatten på råoljeproduktion möttes av kompakt motstånd från oljeindustrin och energidepartementet och därför drogs tillbaka. Oljeproduktionsskatten beräknades slå hårt mot industrins investeringar och därmed på några års sikt resultera i lägre produktion, såväl som lägre oljeexport. Beräkningar från industrin, som i stort stöddes av energidepartementet, gjorde gällande att även en liten skattehöjning skulle resultera i ett troligt produktionsfall om cirka 730 miljoner fat över tre års tid och att investeringarna skulle minska med sammanlagt 23 miljarder dollar. Eftersom Ryssland är i hög grad beroende av exporten av råolja och raffinerade produkter för sin statsbudget, kom skattehöjningen snabbt att ses som potentiellt kontraproduktiv av regeringen.

Problemen med underskott i de Ryska statsfinanserna kvarstår dock. En motåtgärd som omedelbart luftades av finansministeriet var att en planerad sänkning av exporttullarna på råolja skulle minska eller utebli, på åtminstone två till tre års sikt. Regeringsbeslutet innebär endast att exporttullen för råolja fryses på nuvarande nivå, en åtgärd som förväntas dra in 196 miljarder rubel (25,7 miljarder kronor) mer än om tullen sänkts. Dock varnade energiminister Alexander Novak några dagar innan beslutet att även en frysning av tullen på nuvarande nivå riskerade att leda till ett produktionsbortfall om 140 000 – 200 000 fat per dag på tre års sikt, då upp emot 300 miljarder rubel riskerar omfördelas från ryska oljebolags intäkter och mest slå mot bolagens investeringsbudgetar.

Oron över en fallande oljeproduktion har funnits i Ryssland sedan några år, då man ser ökade problem med att på sikt motverka produktionskapacitetsbortfall i gamla fält. I det korta perspektivet har Rysslands oljeutvinning dock gått från styrka till styrka. Produktionen under september uppgick till hela 10,74 miljoner fat per dag, vilket är den högsta nivå sedan Sovjetunionens upplösning. Sedan 2011 – 2012 har industrianalytiker och officiella ryska prognosmakare ofta förväntat sig att en längre period av småskalig kapacitetsnedgång ska infalla, men denna har istället förskjutits till framtiden år för år. I en reviderad produktionsprognos, som tar hänsyn till att den planerade skattehöjningen slopas och exporttullen lämnas orörd, har det ryska energiministeriet beräknat 2016 års oljeproduktion till 10,7 miljoner fat per dag, en marginell ökning från den senaste beräkningen av 2015 års produktionsprognos som landar på 10,63 miljoner fat per dag.

E:ON säljer norska olje- och gastillgångar

Marknad/produktion: E.ON har sålt sina olje- och gastillgångar på den norska kontinentalsockeln till LetterOne, ett investmentbolag kontrollerat av Mikhail Fridman, som tidigare i år köpte tyska RWA:s uppströmsenhet DEA. LetterOne betalar 1,6 miljarder dollar (13,1 miljarder kronor) för E.ON:s norska tillgångar, som kommer att öka LetterOnes och DEA:s norska produktionsnivå till runt 75 000 fat per dag. LetterOne köpte DEA för 5 miljarder euro (46,6 miljarder kronor).

Norge har hittills inte sett några problem med ryska uppströmsinvesteringar och tillåtit både Lukoil och Rosneft att delta i prospektering av olja i Barents hav. Storbritannien har haft en radikalt annorlunda syn och utövat påtryckningar mot DEA att avyttra sina uppströmstillgångar på den brittiska kontinentalsockeln. Följaktligen meddelade DEA och moderbolaget LetterOne den 11 oktober att de säljer sina brittiska tillgångar på Nordsjön, bland annat runt ett dussin producerande gasfält, till den Schweiz-baserade raffinering och petrokemikoncernen Ineos, som kontrolleras av den skotske investeraren Jim Ratcliffe, för 750 miljoner dollar. Den brittiska regeringen var främst oroad av att eventuellt utökade sanktioner mot ryska investerare, bolag och banker kunde tvinga fram framtida nedstängningar av ryskkontrollerade olje- och gasfält även i den brittiska delen av Nordsjön, en uppfattning som inte verkar delas av Norge.

Svenska Petroleum säljer norsk verksamhet till Det Norske Oljeselskap

Produktion/marknad: Svenska Petroleum Exploration meddelade under onsdagen (den 14 oktober) att de säljer sin norska verksamhet med ägarandelar i sammanlagt 13 licenser till det Norske Oljeselskap för 75 miljoner dollar (614,6 miljoner kronor). Bland Svenska Petroleums sålda tillgångar i identifierade fynd finns 25 procent av Krafla/Askja, 20 procent i Garantiana, 40 procent i Frigg Gamma Delta och 20 procent i Fulla/Lille-Frigg-fynden i Nordsjön. Företaget höll också fyra explorationslicenser i Norska havet. Krafla/Askja och Garantiana-projekten är de mest mogna, med väntade investerings- och utvecklingsbeslut under 2018.

Det Norske Oljeselskap har genom sin stora andel i det enorma oljefältet Johan Sverdrup förvandlats till en aktör med en plötsligt stor belåningsbar tillgång och efter viss andelsutförsäljning (så kallat *farm-out*) samt avyttring av sin internationella verksamhet (DNO International) för några år sedan dessutom med relativt sett stora likvida tillgångar. Johan Sverdrup-projektet kommer dock att kräva mycket kapital under en längre tid, varför Det Norske Oljeselskap har varit på jakt inte bara efter omogna licenser långt från utvecklingsstadiet för framtida tillväxtpotentialer, utan också efter projekt som bidrar med kassaflöde under jättfältets långa utvecklingsfas. Förra året köpte Det Norske Oljeselskap amerikanska Marathon Oils norska tillgångar, vilket ökade den tidigare relativt lilla producentens utvinning med 60 000 fat per dag och gjorde dem till en av de större aktörerna på Nordsjön. Att företaget givet sin ekonomiska situation passar på att köpa på sig tillgångar nu när oljereservernas värde minskat så mycket är inte förvånande.

Svenska Petroleum Exploration ägs av Petroswede, som i sin tur ägs av Mohammed al-Amoudi, som även äger Preem. Företaget har under de senaste åren flera gånger ryktats vara till försäljning. De kvarvarande tillgångarna är centrerade till Nigeria, Elfenbenskusten, Guinea-Bissau och Lettland. Den enda producerande tillgången är offshore-fältet Baobab utanför Elfenbenskusten, där Canadian Natural Resources är operatör.

IEA förväntar sig en återgång till långsammare efterfrågetillväxt

Efterfrågan/marknad: Internationella energiorganet IEA har i det senaste numret av sin månatliga oljemarknadsrapport (*Oil Market Report, OMR*), skrivit ned tidigare prognoser för efterfrågetillväxten på olja under 2016 med 200 000 fat per dag, till 1,2 miljoner fat per dag. Efterfrågetillväxten väntas inte uppvisa samma stimulanseffekt från låga oljepriser under nästa år. Dessutom påverkas efterfrågetillväxten negativt av en svagare ekonomisk utveckling, inte minst bland oljeexporterande länder, enligt rapporten. Överutbudet på oljemarknaden väntas hålla i sig åtminstone under 2016, men även om efterfrågetillväxten återvänder till sin långsiktiga trendlinje så kan politisk osäkerhet kring Syrien och den svagt åtstramande utvecklingen på oljemarknaden, allteftersom att överutbudet gradvis minskar, innebära att oljepriserna inte nödvändigtvis faller lika lågt som under 2015. Efterfrågan förutspås nå 95,7 miljoner fat per dag under 2016. Den senaste revisionen av 2015 års efterfrågetillväxt har fått IEA att öka prognosen med ytterligare 100 000 fat per dag, till 1,8 miljoner fat per dag för hela året, en efterfrågeökning som setts som extraordinär och främst driven av de låga världspriserna.

Kinas egen efterfrågetillväxt på olja förväntas växa med 500 000 fat per dag till 11,1 miljoner fat per dag under innevarande år, för att sedan falla tillbaka till runt 300 000 fat per dag under 2016. Detta är främst ett resultat av den ekonomiska oro som syns i landet under senare månader och av vikande försäljningssiffror för bilar.

Frankrike överväger att avskaffa skattefördelar för diesel

Politik/drivmedel/miljö: Den franska regeringen överväger att sänka skatterna något för bensen och samtidigt höja dieselskatten nästa år, för att ta bort dieseln skattefördelar, enligt landets miljöminister Segolene Royal. Detta kommer efter att skattesatsen för diesel redan har höjts inför innevarande år, utan att skattesatsen för bensen höjts. Diesel har kommit att ses med allt mer oblidat ögon i Frankrike och övriga delar av Västeuropa, allteftersom fokus kommit att förflyttas från dess numera relativt små fördelar gentemot bensen vad gäller koldioxidutsläpp till dieseln högre partikelutsläpp. Speciellt i storstäder runt om i Frankrike har de medicinska konsekvenserna av dieselanvändningen kommit i fokus och radikala förslag som att på sikt göra Paris dieselfritt har till och med förts på tal. I Frankrike har dieselanvändandet favoriserats skattemässigt under decennier, vilket har lett till att landets fordonsflotta idag har den högsta dieselandelen av drivmedelsefterfrågan inom EU. Hela 83 procent av landets fordon är dieseldrivna, vilket också gjort Frankrike till världens största enskilda

dieselimportör, då landets raffinaderier inte på lång väg räcker till för att möta dieseleverfrågan, men samtidigt ändå har svårt att få avsättning för sin bensinproduktion.

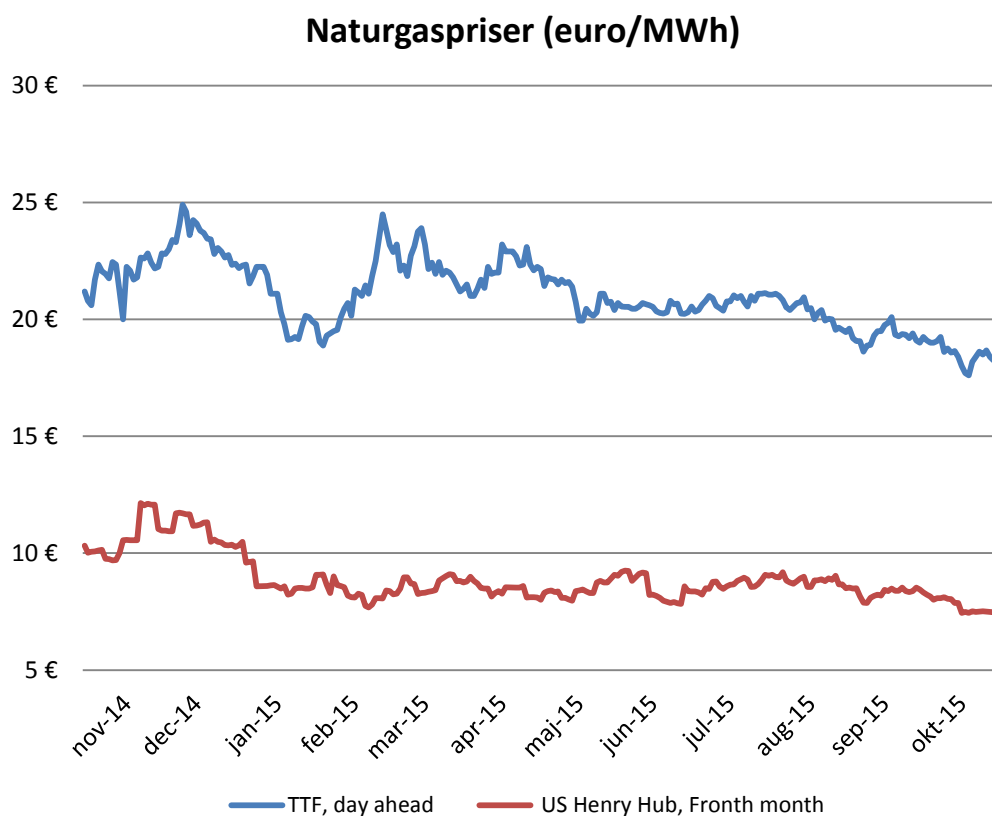
Den franska miljöministerns utspel kommer endast veckan efter att energikonsulten Wood Mackenzie beräknat att Europas dieseleverfrågan skulle kunna minska med 16 miljoner ton per år under de kommande 20 åren om diesels skattefordelar skrotas i hela EU. Skandalerna kring tyska Volkswagens manipulation av sina dieselmotorers miljötester har givetvis även de en påverkan på denna begynnande trend. Efterfrågan på bensinbilar har börjat öka i Europa då bensinmotortekniken av allt fler inte längre ses som nödvändigtvis mindre effektiv än dieselmotorn. Ökad bensinefterfrågan och minskad dieselanvändning skulle vara en uppskattad trend för den europeiska raffinaderinäringen. Denna har under en länge tid, precis som i Frankrike, dragits med stora bensinöverskott samtidigt som man inte kunnat tillgodose sina hemmamarknader fullständigt på dieselsidan. Därför har man gradvis sett sina marknadsandelar för dieseltillförsäljningen eroderas genom konkurrens från områden med strukturellt dieselöverskott, som USA, Ryssland och i stigande grad även Mellanöstern.

Naturgasmarknader

Ett utökad utbud fick de europeiska hubbpriserna att gå ned under förra veckan med 2,2% (TTF) och 2,5% (NBP) i jämförelse med veckan innan. De ryska leveranserna till Europa gick upp med 0,2 miljarder kubikmeter i jämförelse med föregående vecka, då den ryska exporten till Ukraina återupptogs. Även den holländska produktionen gick upp med 0,26 miljarder kubikmeter vecka/vecka och LNG-importen ökade med 0,35 miljarder kubikmeter år/år.

Även fast samtliga hubbpriser gick ned under veckan så har temperaturerna på kontinenten blivit kallare vilket har fått efterfrågan att gå upp. Väderprognoserna visare att temperaturerna kommer vara säsongsnormala för de kommande två veckorna men att det kommer att bli kallare från och med den 25 oktober och framåt.

LNG-leveranserna förväntas öka i framför allt nordvästra Europa de kommande veckorna och även fast efterfrågan under veckan har varit relativt hög så har marknaden ändå injicerat 0,1 miljarder kubikmeter av LNG i lager.

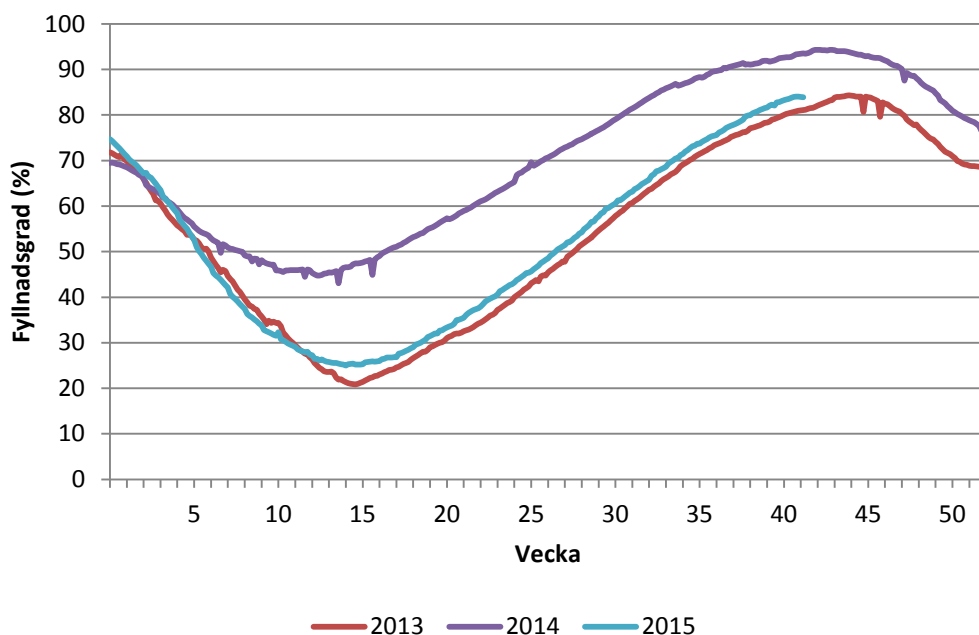

Källa: Montel

Injiceringen av gas i europeiska lager sjönk under veckan och bland många europeiska hubbar så togs gas ut ur lager i syfte att kunna möta den ökade efterfrågan. Enligt GSE så netinjicerades endast 25 miljarder kubikmeter av gas i lager bland de europeiska hubbarna, vilket är en minskning med 1,2 miljarder kubikmeter vecka/vecka och en minskning med 0,6 miljarder kubikmeter år/år. I Frankrike, Tyskland och på den holländska hubben TTF så togs totalt 0,23 miljarder kubikmeter av gas ut ur lager.

Eftersom Gazprom återupptog sina leveranser till Ukraina under förra veckan så lyckades Ukraina injicera 0,46 miljarder kubikmeter av gas i lager under veckan, i jämförelse med endast 30 miljarder kubikmeter under föregående vecka.

Fyllnadsgrad i europeiska gaslager

Källa: GSE minus strategiska lagervolymer

Nyheter i korthet: Naturgas

Wintershall och Gazprom genomför tillgångsbyte

Marknad: Tysklands största olje- och gasutvinningsföretag Wintershall och ryska Gazprom har genomfört en tillgångsutväxling. Bytet medför att Wintershall får 25,01 procent av aktieposterna i två gasutvinningsblock i västra Sibirien, medan Gazprom i sin tur får 50 procents innehav i gasprospekteringsbolaget Wintershall Nordzee. Tillgångsbytet markerar Wintershalls sorti från verksamheten inom gashandel och gaslager i Europa.

Överenskommelsen trädde i kraft den 30 september men är finansiellt retroaktivt tillbaka till den 1 april 2013. Företagen hade initialt en överenskommelse om att byta tillgångar redan 2012, men avtalet blev inställt i slutet av 2014 på grund av ökade spänningar mellan Ryssland och Europa i kölvattnet av den ryska annekteringen av Krim.

Bytet ger Wintershall, som genom bytet ger upp sina aktieinnehav i handelsbolaget Wingas, WIEH och WIEE samt lagerbolaget Astora, tillgång till naturgasfält i västra Sibirien. Gazprom och Wintershall har producerat gas i tio år i Sibirien, men utökar nu samarbetet genom att utöka produktionen. De två utvinningsblocken där Wintershall får ökat aktieinnehav ligger väldigt djupt under marken och under mycket högt tryck, vilket gör att utvinning och produktion kompliceras. De två blocken kommer nu att utvinnas gemensamt av Gazprom och Wintershall. Blocken innefattar tillsammans kolväteresurser på 274 miljarder kubikmeter gas och 74 miljoner ton kondensat, enligt ryska myndigheter. Produktionen är tänkt att starta 2018 och då förväntas de två blocken ge minst 8 miljarder gas per år.

Gazprom tar i samband med bytet över 50 procent av aktierna i det tidigare gemensamopererade gashandels- och lagerföretaget Wingas GMBH, Wintershall Erdgas Handelshaus Berlin GMBH & Co. KG (WIEH) och Wintershall Erdgas Handelshaus Zug Ag (WIEE) inklusive Astora GMBH & Co. som har gaslagerfaciliteter runt om i Tyskland. Gazprom blir därmed ägare till 100 procent av Wingas, WIEH och WIEE och får därtill 50 procent aktieinnehav i aktiviteter kopplade till Wintershall Nordzee som är aktiv i utvinning av olja och gas i södra Nordsjön.

Wintershall holding GMBH har vart aktiv inom olje- och gasutvinning sedan 80 år tillbaka. Företaget har även en lång historia av samarbete med Gazprom sedan 1990, då Ryssland gavs tillträde till den europeiska gasmarknaden. Gazprom tar nu över den tidigare gemensamt drivna gashandeln och gaslagerverksamheten. Wintershall och Gazprom, planerar också att tillsammans med andra företag utöka Nordstream-ledningen med ytterligare två ledningar, även känt som Nordstream II-projektet.

Gasproduktionen från Groningen skärs ned ytterligare

Produktion: Den nederländska regeringen har efter en övervägande majoritet i parlamentet fått släppa igenom en motion om att ytterligare skära ned gasproduktionen i fältet Groningen under 2016, till lägre nivåer än den planerade på 33 miljarder kubikmeter.

Regeringen har redan sänkt produktionsnivån två gånger i år med anledning av oro över att gasutvinningen ökar risken för jordbävning i regionen. Enligt vissa gashandlare är detta dock främst ett mer symboliskt beslut inför december då regeringen formellt ska besluta om 2016 års produktionsnivå.

El- och gaspriserna stärktes av nyheten om minskad produktion, där gaskontraktet för första kvartalet 2016 på både den nederländska hubben TTF och den brittiska hubben NBP gick upp en aning i pris. Många gashandlare var dock förvånade över prisreaktionen då det var väntat att motionen skulle godkännas.

Låg global ekonomisk tillväxt väntas ge mindre efterfrågan på LNG

LNG/marknad: I den nyligen publicerade *October World Economic Outlook* från Internationella Valutafonden (IMF) nedreviderades utsikterna för ekonomisk tillväxt till 3,1 % för 2015. I rapporten understryker IMF vilken påverkan de låga råvarupriserna har på oljeexporterande länder och framhäver nedgången i råvarupriserna, deprecierande valutor på tillväxtmarknader samt ökande finansiell marknadsvolatilitet som risker förknippade med tillväxttakten. Rapporten pekar på en nedrevidering av de flesta stora LNG-importörers ekonomiska tillväxt.

I Asien visar rapporten på en generell nedgång, särskilt i Sydkorea, Indonesien och Thailand där tillväxten nedreviderades för både 2015 och 2016. Detta innebär en generellt svagare tillväxt av LNG-import i Asien. I Latinamerika, med undantag för Argentina, är tillväxten också nedreviderad vilket inte heller gynnar LNG-importer till regionen. Vad gäller Europa överrenstämde däremot den tidigare prognosen med WEO vilket därmed inte förväntas ge några större förändringar i de tidigare utsikterna för efterfrågan på LNG-importer till Europa.

Avtal undertecknat om ny gasledning mellan Polen och Litauen

Infrastruktur/marknad: Den 15 oktober undertecknade regeringscheferna för Polen, Litauen, Lettland och Estland en gemensam förklaring om *Gas Interconnector Poland-Lithuania* (GIPL) som ska bli den första gasledningen som sammankopplar Litauen med Polen och avser bryta isoleringen av de baltiska staterna från det kontinentala europeiska gasnätet.

Konstruktionen planeras börja vid slutet av 2019. Totalkostnaden väntas uppgå till 558 miljoner euro vilket ska finansieras av de baltiska staterna och privata investeringar vid sidan av EU-kommissionens bidrag under *Connecting Europe Facility*. Gasledningen är tänkt att sträcka sig 357 km genom Polen och 177 km genom Litauen med en kapacitet på 2,4 miljarder kubikmeter gas per år från Polen till Litauen samt 1 miljard kubikmeter gas från Litauen till Polen. GIPL kommer att sammankoppla Baltikum med kontinentaleuropa och räknas därför som ett

energiinfrastrukturprojekt av gemensamt europeiskt intresse, det vill säga projekt som är avgörande för fullbordandet av EU:s inre energimarknader. Dessa projekt får stöd av EU-programmet *Project of Common European Interest (PCI)*.

I ljuset av Rysslandskrisen har det inom EU förts många diskussioner om att minska de baltiska staternas beroende av ryska gasimporter genom att diversifiera gastillförseln och skapa ekonomisk dynamik i region. Enligt EU-kommissionens president Jean-Claude Juncker markerar GIPL ett genombrott för ökad energisäkerhet och mer robusthet på den europeiska gasmarknaden. Vidare framhåller Juncker att avtalet möjliggör en europeisk energiinfrastruktur som förenar och för regioner samman genom att bryta de baltiska staternas isolering.

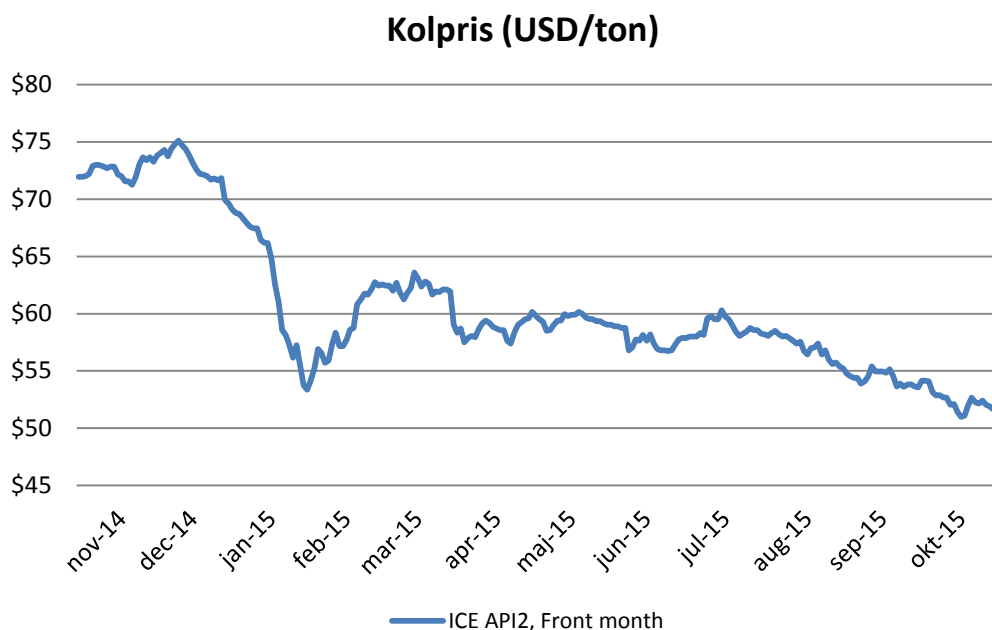
Kolmarknader

Europiska kolpriser såg en viss prisökning under oktobers första vecka, för att sedan falla tillbaka något under den senaste veckan, där månadskontraktet på API2 handlats för prisnivåer omkring 52 dollar per ton.

På utbudssidan så har det rapporterats höga siffror för flera av Europas stora kolleverantörer. Rysslands kolesport under september uppges ha varit den högsta på 14 månader och uppgick till motsvarande 430 000 ton per dag. Trots det rådande överutbudet på kolmarknaden har ryska kolproducenter haft ett gynnsamt läge på grund av den svaga rubeln som gynnat exporten och låga oljepriser, vilket minskat produktionskostnaderna. Även kolesporten från Colombia har varit stark under året, där den samlade exporten för januari-augusti ökade med 13 procent jämfört med samma period förra året.

På stillahavsmarknaden fortsätter efterfrågan att vara svag. Kinas kolimport minskade med 30 procent under årets tre första kvartal jämfört med föregående år. Både ekonomiska faktorer och landets åtgärder för att minska kolimporten till förmån för inhemska kolproducenter, samt ökat miljöfokus, spelar in för den minskade importen.

En prisstärkande faktor är att sydafrikanska gruvarbetare gått ut i en lönerelaterad strejk. Dock blev prisseffekten inte särskilt dramatisk på kolmarknaden, mycket på grund av att lagernivåerna i landet fortfarande är höga och exporten inte ser ut att påverkas nämnvärt om inte strejken blir långvarig. Priset dämpades även av att det samtidigt rapporterades starka exportsiffror på stillahavsmarknaden från Australien.

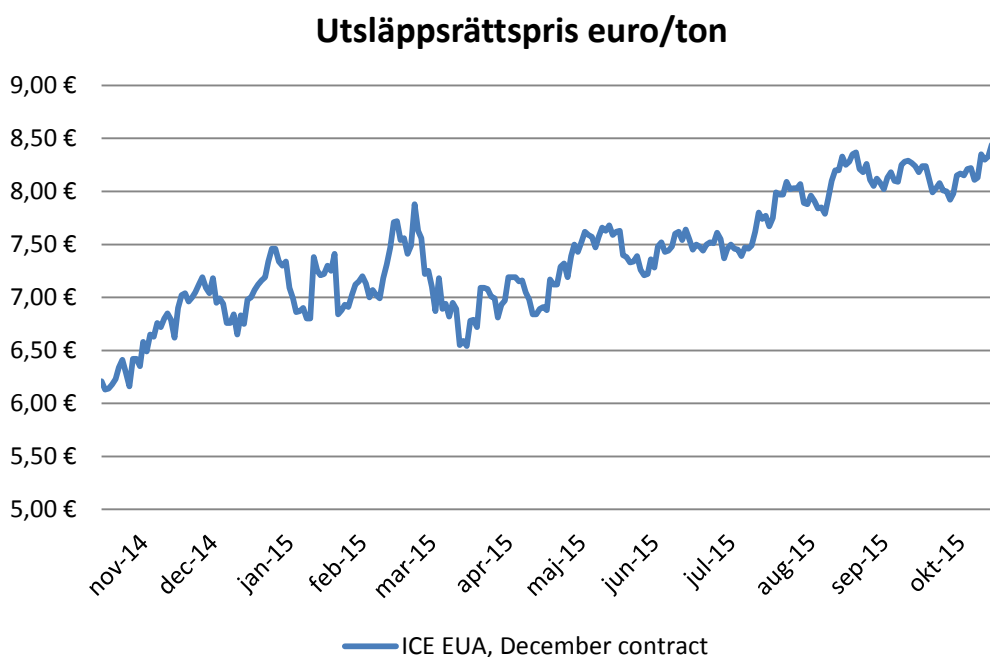
Källa: Montel

Utsläppsrätter

Priset på utsläppsrätter inom ETS har de två senaste veckorna fortsatt sin stigande trend och priset ligger nu på den högsta nivån på cirka tre år. Decemberkontraktet för 2015 stängde i fredags på 8,39 euro per ton koldioxid.

Låga kolpriser och starkare euro mot dollarn ökar incitamenten för elproduktion med kolkraft för europeiska elproducenter. Att det nu börjar blir kallare ökar samtidigt elbehovet för uppvärmning. En ökad elproduktion med fossila bränslen, särskilt med kolkraft, innebär samtidigt en ökad efterfrågan på utsläppsrätter, vilket bidragit till den senaste tidens prisökning.

En något prisdämpande faktor är att vissa handlare säljer av för att ta hem vinst, men många tror också på en fortsatt uppgång och avvaktar.

Källa: Montel